

ŠROUBY V HLAVĚ

Ukázka:

Prošel jsem přístavkem ke dvířkům na nákladovou rampu a sáhl do skříňky elektroinstalace, kde jsme vždycky schovávali před mistrem paklič. Byl tam. Učedník se zašklebil a již nepochyboval. Tahle znalost z nás dělala bratry. Skříňka byla plná starého prachu, takže jsem měl rázem ruku jako po dvanáctihodinové směně.

- Je tam ještě bunkr?

Kývl a zamrkal. Jen zasvěcení věděli o zašívárně, o bunkru skrytém mezi haldami materiálu.

Odemkl jsem a vyšel na nákladovou rampu, ale vypadala už jinak než kdysi. Tehdy se na ní chaoticky vršily bedny se šrotem a odpadem, se šponami a odstřížky. Bývaly tu rozmoklé překližkové desky, staré cihly a tvárnice, klubka drátu a jiné bedny plné šroubů a náhradních dílů, rozpadlé rezavé vraky strojů, všechno naházené halabala jedno přes druhé v dokonalém nepřehledném zmatku. Jen zasvěcení tehdy věděli, jak se jistými uličkami prosmyknout dozadu, k severnímu okraji rampy, kde byl ukrytý a zamaskovaný bunkr z překližkových desek, se stříškou proti dešti a matracemi na betonové podlaze. Věděli jsme o něm jen my, učedníci a nikdo nás v bunkru nikdy nenašel a nenačapal. Teď byla rampa uklizená, přehledná a uspořádaná. Pokrývaly ji v nekonečných řadách svařené trubkové stojany a v nich tuny polotovarů, úplně nového materiálu. Mosazné a měděné plechy, dráty a tyče nejrůznějších průměrů a délek. Samé barevné kovy. Materiál, který měl v dnešní době cenu desítek miliónů, nakoupený na nějakou novou obří zakázku. Jenže na jakou? Copak Vlajky a odznaky měly ještě nějakou zakázku? Jestli získaly zakázku odpovídající tomuto velkoskladu, pak mohly být jednou z nejlukrativnějších divizí Škodovky.

Podvědomě jsem zamířil do míst, kde kdysi býval bunkr uprostřed rumiště, uprostřed hromad materiálu, který se rozpadal natolik, že sem mistři nechodili ve strachu, že by ztracený materiál museli nahlásit a rampu pak uklidit. Bunkr tam k mému překvapení ale stejně byl, i když trochu jiný, postavený z velkých hliníkových plechů do uličky mezi dva stojany. Dokonce se nacházel na stejném místě jako náš původní architektonický výtvar. Uvnitř stále leželo několik starších matrací. Na nich ležel chlápek v kaluži krve a z hlavy měl kvěťák.

Nejsem dnešní. Jsem detektiv, čmuchar a dříve než něco nahlásím polici, pořádně si to omrknu sám. Chlápek asi tak okolo padesátky byl trochu při těle, oblečený jako já, v kvádru pod prošívanou silonovou bundou. Na krku temně modrou, téměř indigovou kravatu se škodováckým indiánem, jakou fasují všichni škodováčtí inženýři coby doplněk ke svým reprezentativním montérkám, co na pohled vypadají jako společenský oblek. Jiné zranění než na hlavě jsem nezahlédl, ale hlava, ta stála za to. Z jedné strany ve spánku byla vidět dírka, zřejmě po kulce mezi 7,62 až 9 mm ráže. Menší rozhodně ne. Z druhé strany mu chyběla skoro půlka lebky. Vytekla z něho skoro všechna krev, ale mrtvý musel být okamžitě po zásahu. Do bunkru vlezl asi ještě před smrtí, protože mimo bunkr chyběly stopy krvácení. Ale proč tam lezl? Co by tu hledal takový kancelářský týpek ve fraku? Vlezl jsem dovnitř za ním, obalil si ruku kapesníkem a dával pozor, abych nešlápl do kaluže krve a nezanechal tam otisk podrážky. Na ruce mu zůstaly hodinky a v náprsní kapse šrajtofle s několika tisícikorunami. Tedy žádná loupežná vražda. Vedle toho občanka, řidičák a nějaké další legitimace. Nejprve jsem se podle jména lekl, že jde o jednoho z mých Holanďanů, ale občanský průkaz byl český a fasovaná kravata cizince vylučovala, leda by šlo o nácvik na maškarní ples. Muž ležel mírně na boku, jak ho rána odhodila na boční stěnu, takže doklady neznehodnotila krev vsakující se do matrací. Jméno Kárl Miller. To je v německy mluvících oblastech exotické asi jako Pepa Novák u nás, nebo v Americe John Smith.

Pokusil jsem se v houstnoucím soumraku představit si, jak do bunkru vlezl. Měl vlastně jedinou možnost. Podélná osa hlavní haly Vlajek a odznaků byla orientována od západu k východu a frézařský přístavek přilepili na východní stěnu, blíže k jejímu jižnímu konci. Zbytek prostoru u východní stěny od přístavku k severnímu rohu vyplňovala zpola zastřešená nákladová plošina. Bunkr se nacházel skoro až u severního okraje, přibližně

na úrovni dvířek přístavku a vchod do něho byl směřován k východu. Z dálky vypadal prostě jako naskládaná hromada plechů. Na první pohled se dalo odhadnout, že kulka přilétla ze směru, z kterého jsem přišel i já, tedy z jihu, od přístavku. Stopa roztroušené krve a zbytků hlavy se táhla uličkou mezi regály s materiálem k severnímu okraji rampy. Chudák Kárl to koupil zřejmě poté, kdy do bunkru vlezl ještě polovztyčený. Jestli vrah střílel od přístavku, nemohl vidět a zasáhnout vchod do bunkru. Oběť se mu objevila teprve na západním konci bunkru, když už byla celá uvnitř a polovztyčená, s hlavou těsně pod nízkým stropem bunkru. Plechy zakrývaly jen spodek bunkru do výšky asi jednoho metru. Stříška proti dešti byla tak metr a půl nad zemí. Polovztyčená postava musela být viditelná ze dvou stran, z jihu a ze severu, dobře půl metru nad deskami, ale jen z bezprostřední blízkosti. Ze směru střelby jen v jednom určitém místě, ve čtverci o straně zhruba půl metru.

Vběhl jsem zpátky do přístavku. Kluk se na mne s vyjukaným pohledem otočil a měl štěstí, že už před tím vypnul mašinu, jinak by byl strčil ruku do vřetena.

- Poslouchej! Houkl jsem na něho přísným tónem. – Byl jsi tady celý odpoledne?

Zmateně kývl, že ano.

- Neslyšel jsi výstřel? Ránu? Tady odněkud se muselo střílet. Neviděl jsi tu někoho cizího?

Lezlo to z něho jako z chlupaté deky, ale nakonec jsem ho přiměl vykřiknout, že žádnou ránu neslyšel. Kolem druhé hodiny skládali chlapi na rampě z nákladáku nějaké plechy a to dělalo rány, ale rozhodně žádný výstřel. Výstřel by rozeznal. To mne zarazilo. Střílelo se zcela určitě odsud ve směru od přístavku a výstřel z pušky či pistole je zatraceně dobře slyšet, navzdory nějakému skládání plechů, nebo hluku mašiny. Kluk potvrdil, že nadělává nějaké hodiny a tak přišel sice na odpolední směnu, ale již o půl jedné. Na svacině ještě nebyl, chystal se teprve jít. Dvakrát si na moment odskočil na záchod. Záchodky byly ale blízko za spojovacím tunýlkem a výstřel by bylo rozhodně slyšet i tam, protože věčně pootevřené okénko od zapáchajících záchodků také ústilo na rampu. Že by se střílelo s tlumičem?

Proběhl jsem tunýlkem a za ním narazil na obtlouzlého muže v silonovém modravém plášti. Okamžitě jsem ho poznal.

- Co...co tady děláte? Sem je vstup zakázán!

- Jenom klid, mistře, nedolal jsem. - Hledám tu někoho, kdo by mi vyrobil štípací kapesní strojek do tramvaje.

Vytřeštil oči, zbledl jako křída a přišel o řeč. Rty mu úplně vybledly a bezhlučně se pohybovaly. Zíral na můj obličej a jeho oči těkaly z tváře na kvádro a na reklamní škodováckou modrou kravatu opatřenou známým okřídleným indiánem vyšitým zlatou nití. V hlavě mu rachotilo celé soukolí, asi jako ve spojce u vřetenovky, když se zakousne kotoučová pilka. Máty ho mé vousy, ale pak mne konečně poznal.

- Ty...Vy? Vy jste pořád samá sranda.

Byl tady mistrem už před třinácti lety. Jmenoval se Eman Okurka, ale říkali jsme mu Volezlo, protože všude a za každým slídlil. Tančival po dílně s rozevlátým silonovým pláštěm a to mu vyneslo další přezdívku Motýl Emanuel. Byl trochu přihlouplým agilním zastáncem všeho co souviselo s Husákovým gulášovým socialismem, ale spíš byl jen obyčejným vlezdoprdelkou, konjunkturálním přitakávačem každého režimu a kterékoliv moci. Neustále jsme si z něho utahovali a zesměšňovali ho, což většinou nebyl schopen ani pochopit a rozeznat. Naše strojkařská aféra mu podrazila nohy, sundali ho z funkce mistra, ale jak jsem se později dozvěděl, neuškodilo mu to. Prý trochu zmoudřel a vystřízlivěl. Ulovila ho místní tříkrát rozvedená jeřábnice a on se s ní oženil. Prý to je dodnes úspěšné manželství. Nyní byl tedy znovu jen mistr, ale zjevně si s tím vystačil.

- Klidně mi tykejte, pane Okurka, uklidnil jsem ho. - Jsem to opravdu já. Teď jsem zaměstnancem Kanceláře generálního ředitele. Dělán tiskového tajemníka a prováděl jsem tady v Turbince nějaké Holanďany. Přišel jsem se podívat na stará místa. Mimochodem, víte, že máte na rampě mrtvolu? Pojdte se podívat.

Vytřeštil oči a následoval mne jako opařený. Pravděpodobně očekával nějaký hloupý vtíp. Když spatřil Kárla

Millera bez půlky hlavy, pozvracel se a konečně na mne vrhl nesmírně vyčítavý pohled.

- Vy...S vámi byly vždycky jenom potíže. I s těmi přístroji na lístky...

Kývnutím jsem mu to odsouhlasil, protože ze svého hlediska měl naprostou pravdu.

- Kde máte telefon?

Když přijeli hoši od kriminálky, padla už tma. Další dvě hodiny jsem musel tvrdnout na místě, kvůli podání svědectví a sepisování protokolu. Policejní patolog určil dobu úmrtí asi tak na půl třetí, tedy hodinu před tím, než jsem mrtvého našel. Mohli mne vynechat. Měl jsem betonové alibi, protože tou dobou jsem ještě za doprovodu překladatelky Řezníčkové ukazoval Holanďanům leštění lopatek v Turbince. Pak už jsem jen tak očumoval, coby zástupce generálního ředitelství. Policisty uklidnilo, že s novináři to vybavím sám, navíc v mé osobě identifikovali soukromého detektiva, tedy nekalou konkurenci.

Šéf mordparty, jakýsi kapitán Twodance, bedlivě zkoumal vstřel na jediném zachovalém spánku a pak marně hledal projektil.

- To není možné, v hlavě přece nezůstal, to je jasné.

- Je mi líto, šéfe, oponoval příslušník v uniformě. – Tady doopravdy nic není. Projeli jsme okolí důkladně a kulka, která takhle rozbila hlavu, nemohla potom letět moc daleko. Je to záhada.

- Pochybuji, že by sem vrah po výstřelu přišel a ještě za světla tady hledal svůj projektil, aby ho odnesl.

- Takováhle rána, vzdychl patolog, - To musela být kulka s upilovaným hrotem. Normální kulka nadělá v lebce paseku, ale neutrhne půl hlavy. Aby kulka prolétla hlavou a ještě odletěla někam hodně daleko, musel by střelec vystřelit těsně u hlavy, ale pak by zase projektil udržel rychlost a jen by čistě proletěl. Tohle ukazuje na výstřel z dvaceti, třiceti metrů.

Náhle se mi rozsvítilo.

- Pánové, já možná vím, co ho zabilo.

- Cože? Že by nám poradilo soukromý očko? Twodance se zatvářil nevrle.

Drze jsem se k nim do bunkru naklonil přes boční stěnu.

- Podívejte se na vstřel. Pan doktor potvrdí, že normální kulka prorazí kost, ale kůže je pružná a po vstřelu se zase zatáhne. Tady je ale rána úplně otevřená. Chybí celé kolečko kůže. Je jako vykrojené raznicí. Projektil ho vzal sebou do hlavy a možná i skrz lebku ven.

- To je pravda! zajásal patolog. – Já říkal, že to byla upilovaná kulka.

- No a kde ji teda máte? Téměř zařval našťvaný Twodance. – Slyšíte přece, že jsme tu prohledali každý centimetr v okruhu dvaceti metrů. Nenašli jsme vůbec nic. Při tom víme odkud kulka přiletěla a kterým směrem vylétěla. Co je tohle za šarádu?!

Směr bylo skutečně dost lehké odhadnout. Maso, krev a mozek potřísnily beton v uličce ještě pár metrů za bunkrem.

- Nenašli jste nic, protože jste hledali kulku, navrhl jsem. – Zabil ho projektil a byl vystřelenej, ale nemusel bejt vystřelenej z pušky a nemusela to bejt kulka. Nikdo přece neslyšel ránu.

- No to je opravdu chytřej závěr, obrátil Twodance oči v sloup.

Obešel jsem beze slova bunkr a půjčil jsem si baterku od jedné uniformy. Projektil musel doletět dál než maso a kosti, protože je těžší a má větší setrvačnost. Našel jsem ho asi čtyři metry od bunkru po pouhých třech minutách hledání. Poznal jsem ho na první pohled a ukázal na něj prstem.

- Tohle ho zabilo, pánové.

První přiběhl patolog a jakmile místo vyfotografovali, zvedl to pinzetou. Prohlížel si věc zblízka a švidral přes

brýle ve světle baterky.

- Máte pravdu, otočil se na mne užasle. – Je na tom krev a fakt je tu ještě kolečko kůže přilepené na čelní straně.

Two dance od něho převzal pinzetu a celý vyjukaný zkoumal nález. Byl celý, nedeformovaný, protože nešlo o žádný měkký kov, ale o poctivou, tvrdou ocel.

- To mi tedy vysvětlíte, jak jste na to přišel. Vždyť je to úplně obyčejnej šroub. Jak jste přišel na to, že zrovna tenhle? Tady se povaluje po betonu celá podestýlka poházených šroubů. Podívejte se na to.

Posvítíl pod nohy do uličky, kde se mezi regály skutečně povaloval obvyklý koberec starých rezavých šroubků, maticek, železných úlomků, plíšků a tyčinek, špon a pilin vypadaných za léta z beden, jako na každé nákladové rampě v téhle fabrice.

- Já jsem tedy jen soukromý očko, pane feldzugmaister, ale ve Škodovce jsem se vyučil a dlouho jsem dělal na dílně, takže taky něco vím o zdejších zbraních. Jako učedníci jsme s nimi dost často blbnuli, ale nejsou nevinný. To určitě nejsou. Jsou tichý a zákeřný. Ten šroubek jsem poznal okamžitě, protože je úplně jinej než celá hromada těch co se tu všude válí. Porovnejte si ho. Za prvé nemá hlavu. Ani zápuštnou, ani šestihrannou. To znamená, že se zašroubovává tak, aby nevyčnival z materiálu ven. Nešroubuje se šroubovákem ani klíčem. Má závit po celý dýlce. Vlastně je to jen dřík se závitem. Na jedny straně je ploška, jako u každého šroubu, na druhý straně je tenhle šestihranný košíček pro imbusovej klíč. Má ráži přesně osm milimetrů. Jsem náhodou vyučený frézař a tak vím, že takovejhle šroub se v celých fabrice užívá k jedinému účelu. Přidělávají se s ním keramický plátky na SK hlavu. To je fréza pro rychlý a hrubý frézování. Tyhle šrouby nejsou v takovém provozu jako je hala Vlajek a odznaků příliš zapotřebí a myslím, že jich tady bude dohromady tak jedna krabice a to jen ve výdejně. Je skoro nesmyslem, aby se právě tenhle šroub válel na nákladový rampě. Když seberete všechny šrouby, co se tu povalují, tak druhéj takovej už mezi nimi nenajdete. Hned jsem ho na zemi odlišil od ostatních i když jsou některý taky od krve.

- Zastřelili ho šroubem? vytřeštil oči kriminalista. – A čím ten šroub vystřelili byste nevěděli? Vzduchovkou?

- To by musela bejt pořádná vzduchovka šéfe, nahrával servilně mladší kriminalista asistent. – A musela by střílet hodně zblízka.

- Byla to vzduchovka, potvrdil jsem. – A já vím jaká. Ukážu vám ji, i když vás to asi trochu překvapí. Když jsem mrtvolu našel, hned jsem se zeptal učedníka co pracuje tam v přístavku. Byl tady od půl jedny a neslyšel žádný výstřel. To mne zarazilo. Neexistuje taková vzduchovka, tedy puška, která by projektil týhle ráže vystřelila, natož aby mu udělila dost velkou razanci, aby prolétl celou hlavou. Došlo mi, že existuje jediná zbraň, která tohle dokáže a to i na velkou vzdálenost. Pojdte do dílny.

Požádal jsem Volezla, tedy mistra Emanu Okurku, aby se mnou šel do výdejny. Tam jsem si řekl o pár šroubů do SK hlavy a o desítimilimetrovou závitnici. U zámečnicků v dalším přístavku na jižní straně měli ocelovou trubičku s osmi milimetrovým vnitřním průměrem a milimetrové tloušťce stěny. Rychle jsem ve svěráku vyřízl na jedné straně trubičky vnější závit a s trubičkou i s hrstí šroubů jsem odvedl celou partu policajtů nazpátek do frézařského přístavku. Pak jsem ze stěny sundal tlakovou hadici.

- Tohle, pánové, najdete v každé dílně fabрики asi tak po šesti, deseti metrech u stěny. Je v tom 6 atmosfér stlačeného vzduchu a používá se to k čištění strojů od špon nebo od pilin. Na potrubí navazuje různě dlouhá gumová hadice, tak dlouhá, aby dosáhla ke strojům v okolí. Na konec hadice se dává takováhle pistole. Jak vidíte má spoušť a na konci trysku s několika dírkami, aby rozptylovala vzduch.

Pustil jsem do hadice vzduch a předvedl jak zařízení funguje, když má čistit zanesené drážky posuvného stolu.

- Jako učedníci jsme z toho uměli udělat výkonnou střelnou zbraň. Takhle.

Z konce pistole, která se podobala spíše zakončení benzinové hadice u čerpací stanice než skutečnému revolveru, jsem vyšrouboval trysku. Pak jsem do metrové trubičky vsunul dobře těsnící šroub dole u závitě,

jako do hlavně zadovky a našrouboval nabitou trubičku do pistole namísto trysky. Zamířil jsem na okenní tabulku a dříve, než stačil kdokoliv protestovat, stiskl. Docela určitě předpokládali, že se tabulka roztříští na střepy a považovali mou demonstraci za zbytečnou. Já však nejlépe věděl jak demonstrovat účinek zbraně. Ozvalo se zasyčení a ostré cvaknutí. Tabulka špinavého skla zůstala celá, jen v jejím středu svítila malá dokonale kulatá dírka.

Šéf mordparty Twodance se po naskládání bednách vyšplhal k větracímu okénku a nevěřicně přejel prsty po hladkém průstřelu ve skle. Úplně ztratil glanc.

- Člověče, otočil se na mne. – Jak se říká... Viděl jsem koně blejt a hada chcát, ale něco takového jsem ještě neviděl. Kulka z kulovnice by tu tabulku rozprskla. Tohle ji jenom prostřelilo. S tím jste si hráli jako učedníci? Budu se muset podívat do spisů, do archivu, jestli se tam nenajde několik starych nevyřešenejch případů zabití z týhle fabriky.

Vysvětlil jsem kapitánovi, že špičatá kulka by tabulku skutečně rozbila, protože špičatý projektil vnikne do skla a pak ho roztáhne do stran. Tupý, prudce letící šroub působí jako raznice a díru do skla jen vystřihne. Kdysi jsme dělali pokusy s municí a nechávali si na soustruhu některé šrouby zašpičatit. Takové šrouby pak okenní tabulky skutečně roztříštily, na rozdíl od tupých šroubů.

Dál už mne moc nezdržovali. Všechno pečlivě fotografovali a zdokumentovali. Už jen objevem toho jak byla vražda spáchána, se tenhle Twodance mohl stát v policejních detektivních análech nesmrtelnou postavou. Bylo dobré vědět, že mi něco dluží, kdybych potřeboval. Dovedl jsem si představit jakými cestami se jejich myšlení bude ubírat po zbytek noci, ale měl jsem domluvené nějaké pivo a chtělo se mi spát.